

ULUSAL STOKA İLİŞKİN TUTULMASI GEREKEN PETROL STOK MİKTARI
HESAPLAMA YÖNTEMİ

Ulusal petrol stoku, bir önceki yılın günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalatın en az 90 günlük kısmından oluşur. Ulusal petrol stoku lisans sahiplerinin tutmakla yükümlü olduğu stok ile tamamlayıcı petrol stokunun toplamıdır.

Petrol Stoku; her an mevcut ve erişilebilir olmalı, stoklanacak ürünler üzerinde hiçbir kısıtlama veya engellenmenin olmaması gerekmektedir.

Ulusal petrol stokunun hesaplanmasında aşağıda yer alan hususlar esas alınır.

Aşağıda Yer Alan Yerlerdeki veya Durumdaki Petrol Stoktan Sayılır	Aşağıda Yer Alan Yerlerdeki veya Durumdaki Petrol Stoktan Sayılmaz
<ul style="list-style-type: none"> - Rafineri Tankları - Depolar - Boru Hattı Tankları - Barçlar - Karasularında ve limanlarda bulunan petrol tankerleri - Nehir ve göllerde konuşlanan ihrakiye - Tank Dibi - İşletme Stokları - Stok tutma yükümlüsü olan serbest kullanıcıların stokları	<ul style="list-style-type: none"> - Henüz üretimi gerçekleşmemiş yerli ham petrol - Boru Hatları - Demiryolu ve karayolu ile taşınan ürünler - Seferde bulunan gemilerin tüketim amaçlı yakıtları - Servis istasyonları ile akaryakıt istasyonlarında bulunanlar - Kanun ile belirlenmeyen tüketicilerin elinde bulunanlar - Uluslararası sularda bulunan petrol tankerleri - Askeri stoklar

1. Ulusal Stok Hesabı

Bayilere yapılan ikmaller, serbest kullanıcılara ile deniz ve hava araçlarına yapılan tüketim amaçlı ikmaller yurtiçi tüketim olarak kabul edilir. Rafinerici ve dağıtıcı lisansı sahipleri arasında yapılan petrol hareketleri (dağıtıcılar arası ticaret, rafinericiler arası ürün transferleri vb.), askeri amaçlı ile transit ve ihracat rejimi kapsamında yapılan satışlar yurtiçi tüketim hesabına dahil edilmez.

Ulusal petrol stokunun hesaplanmasında n yılı için; miktar ham petrol eşdeğerine dönüştürülerek aşağıdaki formüllerle hesaplanır. Hesaplamalarda birim olarak metrik ton kullanılır.

Net İthalat Kullanılarak Hesaplanacak Petrol Stokuna İlişkin Metodolojide Yer Alan Ürünlerin Ham Petrol Eşdeğeri Dönüşüm Tablosu	
<ul style="list-style-type: none"> - Ham petrol - Rafineri ara ürünleri - Katkı maddeleri / Oksijenatlar - LNG	$x 0,96^*$ *(%4 nafta hesaplamaya dahil edilmez)
<ul style="list-style-type: none"> - Biyoyakıtlar - Rafineri yakıt gazı - Etan - LPG - Benzin Türleri - Havacılık yakıtları	$x 1,065^{**}$ **(ham petrol eşdeğeri hesaplaması için kabul edilen katsayı)

<ul style="list-style-type: none"> - Gazyağı - Motorin Türleri - Fuel Oil Türleri - White Spirit ve SBP - Madeni ve Baz Yağlar - Bitümen - Petrol Koku - Diğer Ürünler Rafineri içerisinde üretilen ve yukarıda yer almayan ürünler Ör: Aromatikler (Benzen, Ksilen Toluen vb.), Olefinler (Propilen, vb) 	
---	--

○ **1 Ocak-31 Mart dönemine ilişkin;**

$$\begin{array}{l} 90 \\ \text{günlük} \\ \text{net} \\ \text{ithalat} \end{array} = \{ [\text{Yurtiçi tüketim}_{(n-2)} - (\text{yıl sonu stok}_{(n-2)} - \text{yıl başı stok}_{(n-2)})] - [\text{yerli ham petrol üretimi}_{(n-2)} - \text{yerli ham petrol ihracatı}_{(n-2)}] \times 90/365$$

○ **1 Nisan-31 Aralık dönemine ilişkin;**

$$\begin{array}{l} 90 \\ \text{günlük} \\ \text{net} \\ \text{ithalat} \end{array} = \{ [\text{Yurtiçi tüketim}_{(n-1)} - (\text{yıl sonu stok}_{(n-1)} - \text{yıl başı stok}_{(n-1)})] - [\text{yerli ham petrol üretimi}_{(n-1)} - \text{yerli ham petrol ihracatı}_{(n-1)}] \times 90/365$$

2. Lisans Sahiplerinin tutmakla yükümlü olduğu petrol stoku hesabı

Lisans Sahiplerinin tutmakla yükümlü olduğu petrol stokunun hesaplanmasında, rafinerici, akaryakıt ve LPG dağıtıcı, lisansı sahipleri tarafından yapılan ihracat, transit ve askeri satış miktarı ile aynı tür lisans sahiplerinin birbirleri arasındaki yaptığı satışların dışındaki miktar kullanılır.

Lisans Sahiplerinin Tutmakla Yükümlü Olduğu Petrol Stok Hesaplama Tablosu				
Lisans Türü	İkmal Edilen / Tüketilen Petrol (A)	Katsayı (B)	Erişilemeyen stok katsayısı (C)	Yükümlülük Gün Sayısı (D)
Rafinerici	- Ham petrol - Rafineri ara ürünleri - LNG	0,96	0,90	20
	- Akaryakıtta harmanlanacak ürün* - Rafineri yakıt gazı - Etan - LPG - Benzin Türleri - Havacılık yakıtları - Gazyağı	1,065		

	- Motorin Türleri - Fuel Oil Türleri - White Spirit ve SBP - Madeni ve Baz Yağlar - Bitümen - Petrol Koku			
Akaryakıt Dağıtıcı	- Benzin Türleri - Motorin Türleri - Fuel Oil Türleri - Gazyağı - Havacılık yakıtları - Denizcilik yakıtları - Akaryakıt harmanlanacak ürün*	1,065	0,90	20
LPG Dağıtıcı	- LPG - Benzin türleri	1,065	0,90	20
Serbest Kullanıcı (Her bir türden 20.000 ton/yıl tüketime sahip)	- Motorin Türleri - Fuel Oil Türleri	1,065	0,90	15

* Akaryakıt harmanlanacak ürün; rafinerici lisansı sahipleri için oksijenat, biodizel ve etanol, dağıtıcı lisansı sahipleri için biodizel ve etanol olup; akaryakıt harmanlama amacıyla stoklanan ürünlerdir.

Her bir lisans türü ve lisans sahibi tarafından (n) yılı için hesaplanacak tutmakla yükümlü olunan stok miktarı ($SM_{(n)}$):

- **1 Ocak-31 Mart dönemine ilişkin:**

$$SM_{(n)} \geq [(A_{(n-2)} \times B) / C] \times (D / 365)$$

- **1 Nisan-31 Aralık dönemine ilişkin:**

$$SM_{(n)} \geq [(A_{(n-1)} \times B) / C] \times (D / 365)$$

Rafinerici ve dağıtıcı lisansı sahiplerinin tutmakla yükümlü oldukları stok miktarının en az %50 sinin benzin ve/veya motorin türleri ve/veya havacılık yakıtları olarak tutulur.

LPG dağıtıcı lisansı sahipleri; tutmakla yükümlü oldukları stok miktarının asgari %50 sini LPG olarak, kalan kısmını ise benzin türlerinden tutulabilir.